

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditelja (v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 94.

V Ljubljani, v sredo 25. aprila 1894.

Letnik XXII.

Družbe sv. Mohorja dom.

Iz Celovca, dne 23. apr.

Srečno je z božjo pomočjo dodelano veliko in važno delo, dovršen in postavljen je družbe sv. Mohorja dom! Prvi naši narodni družbi, družbi, s katero se ponasamo pred vsemi drugimi narodi je postavljeno zavetišče, na čast in slavo našega imena!

Prihodnji četrtek, dne 26. t. m. se bode cerkveno blagoslovil novi družbeni dom. Potem se preselite tiskarna in knjigovoznica v novo uravnane prostore, da tam nadaljujete delo, prepomenljivo in važno za ves slovenski narod! Kajti, kaj bi bili Slovenci danes brez Mohorjeve družbe?

Tesni so bili dosedanji prostori, v katerih so se Slovencem prirejale leto na leto Mohorjeve knjige. Manjkalo je prostorov in zaradi tega delo ni moglo tako napredovati, kakor so želeli družabniki in zlasti družbini odbor.

Zdaj pa so te težave odstranjene in družba se preseli v nove prostrane in skrbno urejene prostore, kjer bode, kar trdno upamo vedno lepše delovala v prosep milega slovenskega naroda!

Nova hiša „dela vso čast sv. Mohorju in slovenskemu imenu; vsak mimogredoči jo nekako spoštljivo ogleduje in iz marsikaterih us. se sliši laskava beseda o nas Slovencih, ki smo si jo postavili. „Dom družbe sv. Mohorja“ je najlepši kras južnemu oddelku celovškega mesta in daje slovenskim okoličanom ob jugu nekako pravico, da ga kakor prej tudi slej še s posebnim ponosom imenujejo: „naše predmestje.“

Hiša stoji ob takozvani južni „Ringstrasse“ ob koncu kosarnskih in šolskih ulic. Zidana je v dveh nadstropjih v modernem baroknem slogu. Glavno pročelje je obrnjeno proti jugu. Vrh velikega portala eredi vsega poslopja je iz mozaika krasno iz-

delana podoba sv. Mohorja in Fortunata. Sestavila jo je iz raznobarvenih kamenčkov jako umetno tvrdka Neubauser, Jele in tovariši v Inomostu. Daleč tja se sveti ta lepi kras slovenskega doma in raz mesto zre sv. Mohor tija proti Karavankam, na ljudstvo, verno a toli tlačeno, ki se združuje v Mohorjevi družbi, ki išče v Mohorjevih knjigah poduka, tolažila in razvedrila!

Ko prideš v prostrano vežo, prostirajo se v „hochparteru“ na desno stran dvorane za stavce in tiskarno, na levo pa pisarne za družbino vodstvo in knjigovoznica. V prvem in drugem nadstropju so prirejena elegantna stanovanja, iz katerih imaš v drugem nadstropju lep razgled na Karavanke. — V ozadju dvorišča so se v stari hiši, ki se je bila kupila s potrebnim stavbenim prostorom, priredila potrebna skladišča in nekatera stanovanja.

Dolgo že se je čutilo, kako neobhodno potreben je veliki naši družbi nov prostoren dom. Pa trebalo je premagati premnogo hudih ovir, predno se je moglo zidati. Ustavljali so se novi hiši mestni odborniki, ki bi bili najraje zidanje preprečili, dasi je nova hiša pravi kras celovškemu mestu. In ko so po dolgih obravnavah privolili, poprijeli so se stvari nemški zagrizeni časnikarji ter z zlobnim pisarenjem skušali ovirati in preprečiti zidanje.

Pa tudi pri zidanju se je moralo odstraniti mnogo zaprek. Z mnogim trudom se je moral preložiti mestni rov, ki je tekel ravno pod stavbiščem. Pa premagalo se je vse in veliki trud je rodil sijajen uspeh, katerega se danes veselimo!

Načrte za novi dom je napravil g. Gruber, inženjer c. kr. dež. vlade ter tudi nadzoroval delo. Postavil ga pa je tukajšni stavbeni mojster in arhitekt g. Fr. Madile.

Velika hvala in zasluga, da se je stvar tako ugodno završila, da imamo lepi dom Mohorjeve

družbe, pa gre neutrudno delavnemu odboru, ki tibo delujoč neprestano skrbi za družbini razvitek in napredek. Iskrena slava in hvala in slava zato gospodom odbornikom, katerim bode zaslužno plačilo zavest da jim zaupa družba z ogromno množino nad 65.000 udov!

Lastno tiskarno si je napravila družba l. 1871. Prihodnje tedne se preseli tiskarna iz sedanjih nedostatnih in zaduhlih prostorov v lepe in primerno urejene nove. Doslej gonili so stroje z roko, sedaj pa se je postavil nov „motor“, ki ga goni plin. Delo bode zato lepše pa rednejše, nego je moglo biti doslej, gotovo le na korist in veselje tisočerih Mohorjanov!

Sedaj ko je postavljen, ko se s cerkvenim blagoslovom odpre novi družbeni dom, pa se nehote spominjamo onih vzglednih mož, ki so nam pred malone pol stoletjem osnovali družbo, mož, katerih imen Slovenec pozabiti ne more: A. M. Slo m ō e k a, A. E i n s p i e l e r j a in A. J a n e ž i č a! Bodi proslavljen njih časten spomin!

Ob tej priliki pa zahvaljujemo od vsega srca tudi može, ki družbo tako spretno vodijo in pa požrtvovalne preč. gospode poverjenike, ki leto na leto z mnogim trudom zbirajo Mohorjane, ki so najmočnejša opora slovenskemu narodnemu domu, družbi sv. Mohorja! Saj so tudi letos nabrali nepričakovano množico udov, saj so oni poskrbeli, da je družba presijajno napredovala!

Družba sv. Mohorja in družbe sv. Mohorja dom pa

•Ponosna bodi priča, da Sloveń
Poslednji ni v številu narodov,
Ki kdaj zaščitniki so bili zdušni
Jeziku, domu in zató prosveti!•

J. R.

LISTEK.

Dve sestri.

(Povest. — Slovaški spisal Sv. Hurban Vajansky.)

(Dalje.)

III. Divji jezdec.

„Zakaj se ne igraš z mojimi punčikami?“ vpraša Milka sestro Eleno, — „jaz ne znam tako lepo postiljati posteljice, in krilca so tudi raztrgana! Kdaj se bova pa učili kuhati?“

Eleni se ni poljubilo igrati.

„Nespametna sem, nespametna“, premišlja v svoji sobi, — „kuram ječmen potresati, kanarčke učiti peti valčkove glasove, plesati — za to sem dobra. Kako sramotno je molčanje, kedar Ana govori z omikanim človekom; hočem li spregovoriti, ostane mi beseda v grlu, ker čutim njeno slabost! Čuda ni, da se oče tako često hudujejo, ko čujejo moje besede. Oh to boli, zelo boli!“ Solzé se prikažejo devi v očeh. Vstopi se pred zrcalo in dolgo zré vánj.

„Nisem nezala!“ in bila je zopet veselejša. Nasmeje se glasno, solzé tekó ji po licih, lik dva razstaljena briljanta. „Kako je hudobna ta misel!“ reče glasno. „Pobahala sem se pred zrcalom in primerjala svoje lice z licem svoje sestre. To ni lepo, ni lepo ne!“

Še nikoli ji ni prišlo kaj jednacega na misel. Neko novo življenje vzbudilo se je v njeni duši. Slične misli niso brez povoda.

In zopet jo je nekaj vleklo k zrcalu. „Kaj je na tebi gladko lice, kaj mi mari jasne oči! Črtim vas! Ste mi li pridobili očetovo ljubezen? Ne, on skrbi in bóli gine, ko pogleda moje gladko, belo obličje! Ni li žalostna mati moja, gladeč te kite?“ Kite, lepo spletene, padale so ji po hrbtu skero do tal. V očeh ji iskri plamen gnjeva in otožnosti. „Čemu take misli?“ vpraša sama sebe. „Padi na koleni pred očetom in prosí ga njegove ljubezni, objami materini koleni in prosí odpuščanja, da si radovedno zvedela nje temno, grozno tajnost. Razumem, pojnim, kar bi nikoli umevati in pojmiti ne smela. Pojmim nje ubito dušo, nje pokoro, nje potrpežljivo prenašanje gnjeva, nje brezpogojno, slepo poslušnost! Njo tare krivda, ona se je pregrešila pred strogim očetom. Oh, ona je tako dobra, vzvišena, da tujega človeka, Vojteha, sili do sinovskih čutov!“

„Tujega človeka?“ pravi glasno zategnemim glasom. Kanarčki hrupno zažvrgolé, hoteč jeden družega prevpiti. In zopet so prešinjali mlado devo razni čuti...

Ano je zvalil gorák jesenski popoldan na sprehod. Kmalu je dospela do znane kolibice in se veselila pogleda na temne, visoke gore. Najvišji njih

vrhovi, neporaščeni z drevjem, poraščeni so z zeleno gorsko travo. Tiho je tekla reka, molcé so si ji vklanjale vrbe. Preko visocih gorâ letele so divje gosi doli v podobi koničastega kota. Samo jedna ostavila je njih vrste in polagoma ostajala za strami. Ali so ji oslabele peróti?

Ana se nasloni na jelko, stoječo ob bregu. Nje oko srpó zré v vodo, kakor bi hotelo videti do dna. „Kaj je na dnu? Kamnje ali posuta glinja. Vabi nas sama ta globina, ta odpor, ki našim očém stavlja neprozornost življev in dela tako bajno globino. Baš radi tega me nič ne vleče k Vojtehu, njemu je lahko videti na dno duše. Možno je dopadljivo zreti v bistrino, toda to samo gódi očém, a ne duši, mislim. On ni problem, on je odprta knjiga, v kateri se jasno lahko čitajo vse misli. In vendar je i dragocen kristal, biser.“

Z druge strani reke oglasi se peketanje konjskih kopit. Doli po skalovitem strmcu prikaže se jezdec na konju, leti skoro, pada, kajti ta stran bila je strma in nepriliena za ježo. Strmeče zré deva na vratolomnega jahalca. Že se ji zdi, da je jahač strmoglavil v reko, toda on se krepko vspne v stremenih in kriči na konja. Srečno dospe do brega. Ana gleda skoro brez dihanja na opasno, nezmi-selno igro; globoko vzdihne, ko ga ugleda tik reke.

Jezdec se ustavi in pogleda na reko, rekoč: „Naprej!“ ter švigne po konju s palčico. Konj se

1/2 6 m. m.

Sprejem novega nadškofa. — Sabor hrvatski.

Iz Zagreba, 23. aprila.

Četudi se še ne vé, kdaj pride naš novi nadškof v Zagreb, vendar je že preskrbel odbor za svečani sprejem vse, kar je zato potrebnega. Že 20. aprila se je širji odbor za to svečanost zbral pod predsedanjem mestnega župana A. Mošinskega ter odobril v glavnih črtah sledeči program: Na svečano okinčanem državnem kolodvoru bode pričakala na peronu presvetlega gospoda nadškofa mestno zastopstvo in poglavarstvo z mestnim županom in drugimi dostojanstveniki. Nadškofa bode pozdravil, čim izstopi iz vagona, mestni župan. Že na peronu bode djal nase nadškof stolo ter se potem podal v kočijo.

Na trgu pred državnim kolodvorom se bodo razvrstila zagrebska pevska društva, ki bodo nadškofa pozdravila s prigodno pesmijo. Med zvonjenjem i streljanjem se bode vozil nadškof po cesti kolodvorske, Zrinjskem trgu, Marije Valerije ulici, Jelačićevem trgu, spremljevan od dostojanstvenikov, med špalirjem uniformiranih društev ter vseh sol in zavodov, do kapelice milosrdnih bratov. Tukaj se bode novi nadškof oblekel v svečano cerkveno obleko ter prvokrat ogrnil palium. Od tukaj se poda procesija z nadškofom v stolno cerkev. V procesiji bodo šle pred nadškofom belo oblečene deklice, s palmami in cvetjem ter bodo posipale pot, za njimi pojde duhovna mladež, domača duhovščina, deputacije duhovnikov iz raznih krajev, duhovni redovi ter slednjič nadškof pod nebom zopet skozi špalir šolske mladeži, društev in zavodov. Pred stolno cerkvijo bode pričakoval nadškofa kapitel in tukaj mu bode predal po propisanih ceremonijah generalni vikar ključne stolne cerkve. Ko stopi nadškof v cerkev, zapele se bodo antifone ter Te Deum in potem se podeli sv. blagoslov.

Zvečer tistega dne se zberó pred zgrado »Kola« in »Sokola« vsa uniformirana in pevska društva pod svojimi zastavami, vseučilišna mladež in mestjanstvo, ter bode priredila novemu nadškofu sere nado in bakljado. Zjutraj in zvečer bode pazilo na red 50 mestjanov, katere bode izbral odbor za ta posel. Drugi dan zjutraj bode v stolni cerkvi svečana pontifikalna maša in intronizacija novega nadškofa. K tej maši bode pozvala visoka vlada dostojanstvenike deželnih in mestnih oblastij.

Po najnovjših glasih sešel se bode hrvatski sabor 20. maja ter bode zboroval mesec dnij. Zdaj se posvetujejo v banskem dvoru o predlogah, katere se bodo predložile na razpravljanje v tem zasedanju. Pravijo, da se izdeluje novi volitveni red za naša mesta. Kakor opozicijski časopisi trdijo, hoče vlada tudi po mestnih zastopstvih dobiti povsodi svojo večino, in da se bode tudi v tem smislu izdelal novi volitveni red. Mogoče je tudi to pri nas, vendar pa se ne sme obsoditi vsaka zakonska osnova že poprej, nego je objavljena.

vspne na zadnji nogi, grize jekleno brzdo in otresa s krasno glavo. Toda volja jezdečeva bila je močnejša, nego upornost konja-vranca. Ostroge jezdečeve zagrižejo se konju v bok in razgetaje se zakadi v valove. Do pasa se potopi jezdec v vodi, konjska glava gleda nad vodo. Zopet spreleti devo strah. Pobegniti hoče v grmovje, a ne pripušča ji radovednost. Konj se zaziblje iz valov in plava. V hipcu hrže med vrbami.

Jezdec sname čapko in se dvorljivo prikloni devi.

„Gozdna ali povodna vila?“ vpraša sarkastičnim nasmehom, gladeč svojega vranca po vitkem vratu.

Ana stoji kakor okamenela. Kaj ji početi? Pobegniti v gozd, bilo bi smešno in neuspešno pred takim zasledovalcem. Neustrašeno mu pogleda v oči. V njem spozna gospoda, katerega je nedavno srečala na razpotju. V spomin si je zabičila malo plešo in ostre oči.

„Ni gozdna, ni vodna! Hči sem gospodarja, čegar je ta gozdič. Nahajate se na tujih tleh!“

„Na prepovedanih? To je zanimivo. Pa še zanimivejše je vaše lepo, blede obličje, gozdna vila. Imel sem že jednoč čas“ — tu pokaže z bičem proti cesti. „Dober spomin imam za tako pomenljivo ličice“, in zopet se prikloni jezdec pred deklico.

Morda se bode pa tudi kaj dobrega ukrenilo za naša mesta, o katerih se ne more trditi, da so imela do zdaj vzorno upravo. Je še mnogo po naših mestih starih napak, katere je treba odstraniti, ako hočejo mesta napredovati.

Kakor se čuje, razpravljalo se bode tudi o presežkih od naših dohodkov, katere je ogerski sabor odobril. V prvem redu misli vlada poboljšati plače autonomnim činovnikom, da bodo tako izjednačeni s zajedniškimi. Velik del teh presežkov pa se bode obrnil za medicinsko fakulteto, in sicer po najnovjših vestih 300.000 gld. To je vrlo važen sklep, ker imamo potem temelj, na katerem se bode mogla medicinska fakulteta počasi osnovati. In to bi se moglo tim preje zgoditi, ker se misli nova deželna bolnišnica začeti zidati že letos. Počasi sicer, ali vendar napredujemo, četudi v večnih borbah, a to je dokaz, da je hrvatski narod žilav in vstrajen, in da bode gotovo dosegel svoj cilj, za katerim teži.

Brzkone v bodočem saborskem zasedanju ne bode več predsedoval sedanji predsednik Gjurgjevič, kajti na merodavnem mestu so izrazili željo, da hrvatski sabor dobi novega predsednika. Sicer se je pa sam Gjurgjevič izjavil že takrat, ko je bil izvoljen, da prevzame to čast samo začasno. Kdo bode naslednik njegov, se še ne vé, ali veliki župan zagrebski Kovačević gotovo ne, ker se je v zadnjem zasedanju s svojim govorom vendarle preveč nesposobnega pokazal za tako odlično mesto.

Gimnazija v Celju.

(Govor poslanca gosp. Mihe Vošnjaka v drž. zboru dne 6. aprila 1894.)

(Dalje.)

O razmerah v Celju je nam gospod celjski poslanec marsikaj povedal. Gospoda moja, prosim vas, vzemite na znanje, da jaz Celje od svoje najzgodnejše mladosti poznam. Deset let star sem že prišel v šolo v Celje in sedaj že petnajst let tamkaj stanujem. Gospod Foregger mi bo priznal, da razmere v Celju vsaj tako dobro poznam, kakor on, ker on, od kar je zapustil gimnazijo, le malokdaj pride v Celje in sicer le tedaj, kadar mora imeti kak kandidatski govor ali pa „goreči grm“ reševati. Gospoda moja, razmere v Celju niso tako strašne, kakor jih je naslikal gospod Foregger. Vi vidite, jaz se precej dobro imam, dasi že več let bivam v teh razmerah. Obžalovati je le to, da so v Celju življi, ki ne puste, da bi bil mir. To so življi, kateri potrebujejo narodnega prepira, da lahko v kalni vodi ribarijo in lahko kažejo, kako strašno zatirani da so celjski Nemci. (Prav res!) Glavni uzrok je glasilo, katerega lastnik je baje dr. Foregger: „Deutsche Wacht“; to je list, katerega berite, gospoda moja, če hočete vedeti, kako se vzpizarja narodno hujskanje in kako se umetno napravlja gibanje, kjer ga ni. Jaz mislim, da lahko rečem: Ta list je jedini v zapadni Avstriji. Jaz sem osebno prepričan, da ni lahko v kakem listu tako hujskati, kakor se piše v tem, s čimer se narodni

Ano so jezili ti drzni pokloni. Obrne se ter hitrim, ponosnim korakom gré proti poti.

„Ne tako, ponosna vila! Radi petero besedij nisem dirjal doli po vražjem bregu in se skopal v tej mrzli vodi! Stojte!“

„Kdo ima pravico tu zapovedovati? vpraša Ana tresočim, a smelim glasom.

„Ne zapovedovati, samo pogajati se. Prisezam, da ne stopim raz konja. Čemu torej strah? Distanco si izvolite sama, držal bom častno besedo.“

Ana se nasmeji prisiljeno. Tajiti ni mogla, da je to sestanje jako zanimivo.

„Kdo pa ste prav za prav?“

„Zanimlje vas li to, nu, potem je to prvi korak k zbližanju. Uverjena bodite, gozdna vila, da se bliže poznava. Imenujem se Važecki in sem gospodar one-le razvaline. Skalni demon in gozdna vila, kako soglasje! Da, da, tako je. Prismojeni baron sedi pred vami na tem vrancu. Ljudje pravijo, da se umejem preleviti v zajca! Ne verjemite! Zajec izvestno nisem! Prej volk. Verjemite!“

Važecki je uganil. Ane se poloti bojazen, nogi se ji šibite v kolenih. Cula je toli slabih in groznih vestij in opisov o baronu Važeckem, da ni čuda, ako je njeno dušo preveval strah. Res je, da vsega ni verjela, toda zadoščalo je že to, kar je slišala od očeta in družih poštenih ljudij. Šine ji kri v glavo, da kar gori v obličju.

(Dalje sledi.)

razpor goji in vzdržuje! Nekaj je iz tega lista že večeraj navajal gospod profesor Šuklje: videli ste, kako zna ta list vprizorniti agitacijo proti celjskemu profesorju, ki bi se imel imenovati za okrajnega šolskega nadzornika za okraj Brežice.

One gospode, kateri mi obračajo svojo pozornost, opozoril bi se na nekaj, kar se tiče celjske gimnazije. Gospod Foregger je večeraj vso stvar naslikal kot zadevo celjskega mesta; to pa nikakor ni prav. Mestice pač nima pravice zahtevati, da bi se samo za nje vzdrževala cela gimnazija. (Prav res!) Naravno je, da se pri tem jemlje v poštev tudi nekaj dežele. Kar se tiče celjske gimnazije, prideta v poštev volilni okraj gospoda Foreggerja in moj volilni okraj. Gospodje pač veste, da gospod Foregger zastopa celjski mestni okraj, jaz pa okraj celjskih kmetijskih občin.

Kako je razdeljeno prebivalstvo v teh dveh volilnih skupinah, bodo se gospodje pač še spominjali iz prejšnjih razprav v tej zbornici. Mestni volilni okraj Celje, katerega zastopa gospod Foregger, šteje 13.800 duš (Čujte!) in od teh je nad polovico Slovencov, kateri so pa po obstoječem volilnem redu v volilni pravici prikrajšani. Sicer pa odločujejo državni uradniki v tej skupini, kakor sem že omenil.

In kako je pa z mojim volilnim okrajem, namreč z okrajem kmetijskih občin celjskih? Oficijalna statistika kaže, da ima moj volilni okraj 133.300 duš. (Čujte!) In onih 13.000 zahteva čisto nemško veliko gimnazijo v Celju, katera je pa jim tako kakor prej zagotovljena! In nam 133.300 Slovincem pa nečejo dovoliti niti nekaj paralelk, namreč dvojezičnih s štirimi slovenskimi učnimi predmeti.

Seveda, gospoda moja, če so to načela za politično in narodno postopanje nasprotne strani, in tudi ostanejo, potem pač ni mogoče, da bi se zblizali; potem pač ni mogoče, da bi ponehal narodni prepir na dolnem Štajarskem. (Prav res!) Gospod Foregger zahteva za 13.800 prebivalcev svojih volilnih krajev, katerih je pa še le polovica nemške narodnosti, čisto nemško veliko gimnazijo; nam 133.000 Slovincem pa niti malenkosti nekaterih paralelk ne privošči, katere pa za nas niso malenkost, in to ravno zaradi tega ne, ker se bi slovenskim učencem za jedno leto skrajšalo obiskovanje gimnazije.

Častiti gospod poročevalec dr. Foregger se je tudi dotaknil vprašanja slovenskih knjig, pri čemer je spregovoril tudi o sestavi slovenskega jezika.

Oni člani visoke zbornice, ki so že v minoli dobi bili v državnem zboru, vedo že, da je to staro očitanje slovenskemu narodu, da nima razvitega jezika in da je jezik, ki sedaj velja za pismeni jezik, umetno skrpan ter ga narod ne razume in iz tega se sklepa, da ne bi bilo mogoče sestaviti knjig za slovensko gimnazijo.

Šolske knjige za nižje razrede že imamo, ker že dalje časa imamo slovenske nižje razrede na gimnazijah v Mariboru in v Ljubljani. In sedaj gre le za to, da se preskrbe knjige za višjo gimnazijo in za to mora preskrbeti učna uprava. In v kakšnem jeziku? V jeziku, kateri je sedaj naš pismeni jezik, katerega razumejo ljudje, ki znajo sploh brati in pisati.

Za dokaz se je pred nekaterimi leti tukaj v visoki zbornici navedlo naše društvo za izobraženje ljudstva tako imenovana „Družba sv. Mohorja“. Ta družba ima namen širiti dobro pisane, moralne in verske knjige mej narod ter znaša letnina za vsacega člana 1 gld. Letos ima to društvo nad 50.000 članov (Poslanec Klun: nad 58.000!), tedaj vsekako nad 50.000, in recimo, da slednji član dobi le šest knjig — večjih dobi član po sedem knjig — v roke, to znaša na leto kakih 300.000 knjig, ki pojdejo mej razmerno majhen slovenski narod, zlasti mej kmetško prebivalstvo. Pač čudno bi bilo, da bi kmet, ki se mora itak boriti za obstanek, dal jeden goldinar za stvar, ki mu ničesar ne koristi. Jezik, v katerem so pisane te knjige, je jezik, v katerem so pisani naši časopisi, jezik, v katerem izhaja naš državni zakonik, katerega razume vsak Slovenec, ki je hodil v slovensko šolo.

Jaz torej mislim, da vprašanje o šolskih knjigah pač ne more biti nobena ovira osnovi slovenskih paralelk ali slovenskih gimnazij.

Da privarujem gospodu Šukljeju stvarni popravek, opomnim pri tem, da je poslanec dr. Foregger res iztrgal nekaj stavkov iz vrste člankov, katere je priobčil gospod profesor Šuklje pred desetimi leti, pri tem pa modro prezrl zvezo in zamolčal zaključke, do katerih je prišel pisec.

V članku so se razložile težkoče, katere napravljajo znanstveno mišljenje v materinščini starejšemu v nemških šolah vzgojenemu pokolenju zlasti v nemških strokah, kakor v fiziki itd. Iz tega se izvaja, da se mora baš na srednjih šolah uvesti slovenski učni jezik. Ker pa vsi največjo važnost na to pokladamo, da si naša omikana mladina pridobi znanje nemškega kulturnega jezika, se zahteva, da se v višjih razredih za kak predmet obdrži nemški učni jezik. Nadalje se zahteva, da se takoj tak ne prične s popolnim slovenskim učenjem, temveč naj se poprej preskrbi potrebna učila, zlasti slovarji.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. aprila.

Mladočeški klub je zopet poslal mej svet neko izjavo, v kateri trdi, da v klubu vlada najlepša jedinstvo. Mladočehi so čudni možje, njih listi in njih poslanci izražajo večkrat najrazličnejše nazore, ali v zvezi temu pa vlada v njih klubu najlepša jedinstvo. Kako je to mogoče, pač morejo razumeti jedino le Mladočehi. Ta jedinstvo je pa vsekako pomenljiva, ker sedaj vemo, da vsi Mladočehi odobravajo postopanje Vašatyja, ki je govoril celo proti potrebščinam za najvišji dvor.

Ljudska stranka na Moravskem je v nedeljo imela velik shod v Brnu, h kateremu je bil prišel tudi dalmatinski poslanec Biankini. Na tem shodu se je sklenilo, da se moravska ljudska stranka tesneje združi z mladočeško stranko na Čškem. Potem se je shod izrekel za slovansko protikoalicijo in le obžaluje, da sedanja slovanska koalicija ne opravičuje nad, katere so se stavile vanjo. Ljudska stranka je za jedinstvo čškega naroda, ali po njenih mislih staročeški poslanci ne dajo nobenega jamstva, da bi stalno se poprijeli zares prave narodne politike. Posebno je ljudska stranka obsojala katoliško gibanje na Moravskem, kar je čisto umljivo, ker je to gibanje jej veliko nevarnejše, nego vsa prizadevanja Staročešev. Kakor naši naprednjaki, jezili so se tudi liberalni Čhi, da se vera vlači v politiko in da se ljudski stranki očita, da je brezverska. Stranka se je izrekla za premembo volilnih redov za deželni zbor in trgovske zbornice. Vladi hoče ljudska stranka nasprotovati, ker je nasprotna češkemu narodu in češkemu državnemu pravu. Čehi ostanejo v opoziciji, dokler se glavne njih želje ne izpolnijo. Čehi zahtevajo davčno reformo, pomnoženje občil, vredenje rek, pomnoženje vsakovrstnih čeških šol, osnovo češkega vseučilišča za Moravsko in povzdigo narodne omike. Kakor se vidi, ljudska stranka mnogo zahteva, ali ne vemo, kako misli vse to osamljena doseči. Resolucije po shodih sklepate je lahko, ali potem jih izvrševati je težko.

Govor kardinala Vaszaryja. Te dni je društvo sv. Stefana v Budimpešti imelo občni zbor. Zbralo se je bilo posebno veliko najvišje aristokracije. Pri tem je imel knez primas Vaszary jako pomenljiv govor, primeren sedanjemu času. V govoru je omenjal, da je propala rimska država zaradi pomanjkanja zdravega rodbinskega življenja. Rimljani so slabo vzgojeni služili vsakemu častihlepnežu, niso več se nautuševali za svobodo, temveč le za kruh. Primas je opominjal na to Ogre, da naj gledajo, da v njih rodbinah ne ugasne ogenj vere in ljubezni do domovine, kar že tako konec stoletja provzročila veliko vznemirjenje. Potem je kardinal spominjal na propad Poljske, ki kaže Ogrom, kam pripeljejo verski in strankarski razpori. Ko je kardinal končal svoj govor, je svetni predsednik tej družbi, grof Zichy, se izrekel, da se hočejo on in njegovi somišljeniki trdo držati naukov sv. katoliške cerkve in se ne spusté v nobena pogajanja. Nekateri mislijo, da je s to izjavo že odločena usoda civilnega zakona.

Civilni zakon na Ogerskem. Vladni listi skušajo na vse načine pritiskati na gospodsko zbornico, da bi glasovala za civilni zakon. Pišejo namreč, da je za vladno predlogo krona in narod. Krona je izrazila svoje želje po odgovornih ministrih, narod pa po zbornici poslancev. Po trditvi liberalnih listov dela proti volji krona, kdor ne glasuje za civilni zakon. Tako pisanje pač presega že vse meje. Zuano je namreč, kako dolgo se je krona branila, dati dovoljenje, da se stvar sploh zbornici predloži, sedaj pa trdijo glasila vlade ogerske, da je želja krona, da se uvede civilni zakon. Nadejamo se, da taka pritiskanja ne bodo dosegla svojega namena. Člani gospodske zbornice bodo pač tudi bolj poznali mišljenje krona nego židovski časnikarji.

Kmetijske zbornice. V pruskem deželnem zboru se te dni vrši razprava ob osnovi kmetijskih zbornic, katerim bode namen braniti kmetijske koristi. Osnovi tacih zbornic upirajo se liberalci z vsemi silami, ker jim je zoperna vsaka organizacija kmetijskega stana. Treba je pa za kmetijski stan tudi res kaj storiti, ker vedno bolj propada. Poslednjih deset let so se kmetje zadolžili za 1½ milijardo mark.

Narodni liberalci pri knezu Bismarcku. Knez Bismarck je te dni na svoji graščini vsprejel 28 nemškonarodnih poslancev, ki so prišli zagotavljati, da se hočejo držati njegovih načel. Knez je tem politikom potem začel razlagati svoje mnenje o politiki. Pred vsem je treba zboljšati državne finance in pa položaj kmetijstvu. Vse stranke, ki želé red, naj se združijo proti socialnim demokratom. Vojne se ni bati, ker ni nobena država dovolj pripravljena, da bi se upala drugo prijeti. Knez je proti ločitvi najvišjih državnih uradov. Kancelar, ki bi ne imel nobene trdne podlage. Odločno je knez obsojal prizanesljivejšo politiko proti Poljakom. Bivši kancelar je v svojih besedah sploh kazal neko posebno zavest, prav kakor bi bil on poklican nekako nadzorovati vse državno poslovanje.

Rusija. V Varšavi so bile demonstracije ob stoletnici varšavskega vstanka. Policija je zaprla kacic dvesto ljudi, mej njimi tudi nekaj čisto nedolžnih in jih odposlala administrativnim potom v oddaljene gubernije. Sodiščem jih niso hoteli izročiti, ker bi jih utegnili oprostiti. — Čebe, naseljene v Rusiji silijo, da naj prestopijo v pravoslavje, drugače jim prete z iztiranjem. Več čeških rodovin je zadnji čas ostavilo Rusijo, ker se niso hoteli izneveriti katoliški veri.

Razgled po slovanskem svetu.

Pastirstvo v Sibiriji.

Koncem minolega leta je umrl v Blagovješčenjsku v Sibiriji katoliški duhovnik — Poljak č. g. Kazimir Radziševski. Pred 30 leti je pričel pastirovati v Sibiriji. Sedež njegove fare je bil Mikolajevsk. Fara sama je štela do 30.000 kvadratnih vrst. Vedno je hodil obiskavat svoje vernike, na konju, peš ali v „nartah“ s pasjo vprego. Nepopisni trud ga je naposled položil na mrtvaško postelj. Vsa južna Sibirija sedaj plače za njim. Leta 1889 ga je premetila vlada v Vladivostok, koder je nameraval sezidati cerkev. Nabral je 6000 rubljev, toda dela ni pričel, ker se je moral vrniti na svoje staro mesto, koder je oskrboval tudi dušno pastirstvo pri kaznencih, ki so bili obsojeni na težko delo v rudnikih. Jednoč se mu je na potu primerilo to-le: Opazil je vozčič se v nartah, da ga lovi pet kaznencev, ubeglih iz rudnikov. Voznik njegov je na vse kriplje pogajal pse, da bi jim ušel. Toda duhovnik je bil močnejši in je ustavil narte. Ubegleci obstopijo kola in grozč s smrtjo zahtevajo, naj jim izroči ves svoj denar. „Ali mislite,“ zakliče na to Radziševski, „da sem zavoljo tega ustavil narte, da bi se vam dal oropati. Samo zato sem jih obdržal, da vam pošteno svetujem. Le kar vrnite se! Pri vladi vam izprosim, da vam pregledajo za to pot; med tem se pa razdelimo s hrano. Kar imam seboj, je tudi vaše.“ Potem jim je opisal, kaj jih čaka, če se ne vrnejo, in naposled jih je vendar pregovoril. Roparji so se vrnili k svoji kazni. — Drugoč je potoma, ko je ravno nenadoma zapadel sneg, pobiral na svoj voz gladu umirajoče Gilake, jih je okrepčal in jih prepeljal v zavetje. Rajnega angeljska ljubeznjivost je vsakogar pridobila. O nikomer ni nič slabega mislil, nikogar ni slabo sodil. Mnogo mu jih je bilo nehvaležnih, toda tudi teh ni obsojal. Po smrti so dobili za njim nekaj slabega perila, nekaj gospodarskega orodja in malo knjig. Iz njegovih računov so razvideli, da je vsak tudi najmanjši dar, ki ga je dobil za svoje pastirsko delovanje, pripisal cerkvi, ne sebi. Tudi mrzla Sibirija ima gorka srca, vsaj tista, katere ogreva prava, živa vera. Vzorni duhovnik, počivaj v miru!

Cerkveni letopis.

Misijon na Jesenicah.

Nepozabljive dneve, dneve duševnega prerodenja smo obhajali na Jesenicah. Imeli smo sveti misijon. Na povabilo našega skrbnega g. župnika Janeza Keršiča so prišli na Jesenice 14. aprila dopoldne trije misijonarji-lazaristi: gg. Karol Heidrich, Janez Macur (iz Celja) in Mihael Klančnik.

Precej popoldne so pričeli svoje misijonsko delovanje in sicer najprej z otroci. Drugi dan t. j. v nedeljo zjutraj se je pričel s slovesnim »Veni sancte« misijon za odrasle. Bogu hvala in čast Jeseničanom, ki so se tako mnogoštevilno in pridno udeleževali misijona! Tudi savski tovarniški delavci so hodili, kolikor jim je le pripuščal čas, radi v cerkev in sprejemali sv. zakramente. Od ranega jutra do poznega večera je bila dan za dnevom cerkev polna pobožnega ljudstva. Pazljivo smo poslušali ganljive, srce pretresujoče govore misijonarjev. Okoli spovednic je bilo vedno vse polno ljudi. Razun gg. misijonarjev in domačih dveh gospodov je prav pridno spovedoval pet dnij kapucin iz Skofje Loke o. Hilarij. Tudi sosedni gg. župniki T. Potočnik, A. Turk in J. Aljaž so kaj vrlo pomagali v spovednici. Prisrčna jim hvala! V nedeljo zjutraj je bilo skupno sv. obhajilo. Popoldne pa je prihitelo na stotine ljudstva od blizu in daleč k sklepni slavnosti. Počastil nas je tudi s svojim prihodom preč. g. dekan J. Razboršek, ter z obilno azistencijo gg. misijonarjev, domačih gospodov in petih sosednih župnikov blagoslovil misijonski sv. križ. Z zahvalnico »Te Deum« se je končala prelepa in tudi prekorigna cerkvena pobožnost. V pondeljek zjutraj je bila še črna sveta maša in »libera« za duše ranjkih. Tudi ta dan je veliko vernih prejelo sv. obhajilo in je darovalo za uboge duše v vicah. Vseh skupaj je bilo v času misijona obhajanih okrog 1700 ljudi. Gotovo lepo število! V pondeljek dopoldne pa so se odpeljali gg. misijonarji. S hvaležnim srcem in solznimi očmi smo gledali za odhajajočim vlakom, ki je odpeljal blage gospode, ki so se celih osem dnij (od 14. do 22. apr.) trudili z nami. Bog jim obilno poplačaj njihov trud, nam pa pošlji svoj blagoslov, da bi tudi spolnovali zlate nauke, ki smo jih slišali in trdne sklepe, ki smo jih delali v času sv. misijona!

Socijalne stvari.

Bodočnost avstrijskih Nemcev.

(Priobčil Zdravko.)

(Dalje in konec.)

Drugače je obdelal to snov Herkner, profesor polit. ekonomije v Karlsruhe, po rodu češki Nemec. V svojem spisu govori: Jedino, kar bi se moglo očitati Hainischu — knjigo je namreč izdal kot dopolnilo Hainischeve — bilo bi to, da se je v sodbi o bodočnosti Nemcev jednostransko oziral le na socijalno-ekonomsko odnošaje v Alpah in premalo govori o položaju Nemcev v sudetskih deželah. Zoper to je treba opozoriti, da živi v sudetskih deželah nad tri milijone Nemcev, torej izvzemši Dunaj skoro toliko, kakor v notranji Avstriji. Profesorja Zinger in Braf sta odkrila žalostno sliko stanja tvorniških delavcev v severni Češki. Smrtnost dece (do 5. leta) znaša v nekaterih okrajih (Reichenberg, Friedland) 43—50%. Severno češka industrija — pravi Herkner — je izvestno sezidala ogromna bogastva, ali oslabilo moč severno-čeških delavskih mas. O fizičkej slabotnosti teh nemških delavcev kaže najbolj statistika vojaških naborov.

Dočim je prirastek Nemcev na levem Labinem bregu skoro isti, kakor pri Čehib, zaostaja na desnem bregu skoro za polovico. Pa še v teh krajih je radi silnega doseljevanja faktiški prirastek mnogo večji nego naravni; kar je posebno neugodno za Nemce. Nemci imajo več potreb, zato se izseljujejo; na njihova mesta pa prihajajo Čehi. Vkljub vsem narodno-politiškim frazam moramo iskati le glavni vzrok pešanju nemškega elementa na Češkem v socijalnih odnošajih. V nekaterih okrajih, kjer je industrija slabo razvita, Nemci po svoji fiziški moči nadvladujejo celo Čehi. „Jasno je torej, da ne groze antropologiški, temveč socijalni odnošaji nemškemu naseljenju.“ Zato pravi Herkner, more le socijalna reforma rešiti Nemce na Češkem. Nemci naj zrô trezno narodno vprašanje in naj je skušajo rešiti drugače; z bolj resnim orožjem nego s šolskimi, telovadnimi in pevskimi društvi. Treba je iztrebiti vse, kar slabi telesne sile nemškega naroda. Vsako podaljšanje dnevnega dela, vse napake v zdravstvenem oziru tvorniških delavcev, premalo izobrazbo, moralno in tehniško treba je odstraniti in uporabiti vsa sredstva, katere krepe delavca.

Na to Herkner primerja Češko z Angleško, kjer je pred desetletji delavski stan tudi živel v tako žalostnem stanju, ali socijalna reforma je povzročila

„uravni in duševni prerod“ angleških delavcev. Zakaj bi Nemci ne posnemali Angležev? Na Češkem vpijejo Nemci, da hočejo žrtvovati blago in kri za svoje brate. „Socijalna reforma ni samo jedno izmed sredstev, katera morajo zavarovati bodočnost nemškega elementa, temveč jedino sredstvo. Na to navaja, kakor bi se ta reforma vršila. Delavska društva in zveze mu najbolj ugajajo. Ako se Nemci poprimajo socijalne reforme, Čehi jih pa ne posnemajo, zmagali so Nemci. Toda če jih Čehi celo prehitijo, potem . . . Na to odgovarja z besedami, katera se mi zde velike važnosti: „Odkritosrčno govorim, da si ne morem predstavljati niti želeči boljšega nasprotja mej obema sovražnima narodoma, nego da se skušata in borita mej seboj v socijalni politiki. Mislim, da dosežemo na Češkem kakor sploh v Avstriji narodni mir, ako se vsi narodi predajo ideji politiške in socijalne reforme, ako se bode izražal narodni duh v tihi, ali vroči in dejanski ljubezni do naroda, a ne v pritisku na druga plemena in v sovraštvu . . . . . Poglejmo Švico, kjer žive trije različni narodi, ali nadahujeni istih socijalnih in politiških idealov, v polnem soglasju in neskaljenem miru.“

Henker konča svoj spis s tolažljivim izrekom: „Ne smemo obupati nad našo bodočnostjo ker je v naših rokah.“

V drugem delu svoje knjige opisuje Hainich stanje kmetijstva v alpskih deželah in morda tudi o tem izpregovorimo o priliki, da se tudi tu prepričamo, zakaj propada po mnenju pisateljevem nemštvo.

Slovstvo.

„Pomladni glasi“, posvečeni slovenski mladini. IV. Vredil Ivan Strukelj. Založili sotrudniki. V Ljubljani, 1894. Tiskala „Katoliška tiskarna“ v Ljubljani. 8°. Str. 143. Cena mehko vezanemu izvodu 25 kr., lično trdo vezanemu 35 kr., po pošti 5 kr. več. Na prodaj v „Katoliški bukvarni ali pri g. bogoslovcu J. Strukelju v Ljubljani.“

Jako vabljiva zunanja oblika zelo priporoča četrti zvezek „Pomladnih glasov“, ki je nedavno izšel. Prav skrbno vreden proslavlja na prvem mestu Valvazorja ter prinaša podoba njegovo in umno sestavljen životopis. Srečna je bila misel, opisati slavnega moža ob dvestoletnici njegove smrti (umrl je meseca septembra 1693. leta) toliko poljudno, da se brez težave seznanijo z njim mladina. Pa tudi nanduševala se bode deca, beroč Valvazorjev životopis, za lepoto domače dežele in za njene slavne zgodbe, ki jih je Valvazor prvi popisal domačinom in tujcem.

Za tem životopisom beremo v knjižici krasno pripovedko v verzih: „Bela kača“. O Pustemgradu pri Radovljici si pripoveduje narod, da se ondi solnči kača, bivša graščakinja, ki je zastupila svojo pastirko in nekega puščavnik. Ta pripovedka je v knjižici dobro porabljena za epično pesem, ki — kakor se je pisec teh vrstic prepričal — zelo ugaja mladini. Le zveza:

„Kjer sedaj se plazi kača,
Skakala je hči domača“

ni prav srečna, ker utegne kdo pričakovati, da se spremeni domača hči v kačo.

Poleg te epične pesmi so v knjižici še štiri lirične, namreč: „Materina pesem“, „Poslanika“, „Pomni“ in „Najlepši dan življenja“, izmed katerih ste prvi dve posebno ljubki in kakor navlašč za deco.

Zelo prikupljiv je četrti zvezek „Pomladnih glasov“ tudi radi tega, ker ima tri daljše povesti: „Hudi dnevi“, „Pastir“ in „Materina luč“. V prvi povesti pripoveduje pisatelj, kako so si Krajanovi, oče in štirje mladoletni otroci pomagali, ko so jim mati umrla, in kako so gospodarili v „hudih dnevih“, ko so se oče vsekali, in je bil tudi jeden sin smrtno bolan. Povest je prav dobro sestavljena in zlasti blagodejno vpliva na čitatelja konec, ko namreč Mati božja, kateri so se Krajanovi večkrat priporočevali, čudežno reši dobre ljudi še hujše ne-zgode — ognja.

V „Pastirji“ nam pisatelj prav živo in spretno opisuje ovčarja Rókieo, najvažnejši dogodek njegovega življenja, da je našel najdenčka Izidorja, dalje kako ga je vzgojil za pastirja in kako je najdenčka dobil zopet oče njegov, ki je po srečnem naključju hitro obogatel. Povest je pisana zanimivo; otroci se bodo učili iz nje, kako naj so hvaležni dobrotnikom in starišem.

V povesti „Materina luč“ beremo, da je štirinajstletna Angela zelo žalovala za svojo materjo, ki jo je vzela neizprosna smrt, da je postavila mal spomenik ob blejskem jezeru, pred katerim je vsak večer prižgala lučico, in da je nekdanja pot do spomenika padla v jezero, kar je bilo povod in njene smrti. Povest bi naredila še boljši utis, če bi bila nekoliko krajši, ker predolgo opisovanje posameznosti ne sodi v kratke povesti — Za to povestjo beremo kratkočasno idilo „Pri bučah“, ki bo gotovo privabila obilno smeha čitateljem.

Na koncu knjižice je mičen igrokaz v treh dejanjih: „Od hiše“. Igrokaz ima zdravo jedro, namreč, da „se hudobija kaznuje“, ali: „Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade“ in je prav pripraven za uprizoritev tudi radi tega, ker ni potreba posebnih priprav in nastopa le malo oseb. V drugem prizoru tretjega dejanja naj se pri besedah: „Obljubil sem sicer dopoldne“ izpusti beseda „dopoldne“ — kadar bi se igrokaz kje predstavljal — ker je Logar to obljubil v drugem dejanju, ki se mora tudi vršiti popoldne, kakor poizvemio v drugem prizoru istega dejanja.

Jezik je v knjižici čist in pravilen. Nenavadno je: „K starčku je hit-la gosto“ (str. 24) mesto: „Hodila je pogosto“. „V maternem jeziku“ (str. 3) mesto „materinem“ je najbrž tiskovna napaka, kakor tudi na str. 4 „1616“ mesto „1661“ in na str. 44: „da bo Jakec kar tako umrl“, mesto: „da bo Tine kar tako umrl“

Vrednik in sotrudniki IV. zvezka „Pomladnih glasov“ so podali slovenski mladini prav lepo, v vsakem oziru priporočila vredno knjižico; mladino ljubi, zlasti gg. katehetje in učitelji naj poskrbijo, da pride knjižica tudi res mladini v roke, da jej bo bistrila um in blažila srce.

A. S.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. aprila.

(Nova srednja stranka na Kranjskem.) Sinočni „Narod“ objavlja uvodni članek, v katerem trdi, da se snuje na Kranjskem nova srednja stranka. Profesor Šuklje — piše „Narod“ — hoče ustanoviti svoj list in ob enem ustanoviti tudi nekako srednjo stranko, ki ne bode niti klerikalna, niti liberalna . . . Istina je, da je profesor Šuklje pred nekoliko tedni romal po deželi, ter iskal rekrutov, za novo srednjo stranko. Pri tem je razkladal, kaka bi bila taka stranka, za katero je baron Hein že pridobljen, in za katero bi imel tudi baron Schwegel prej kot ne posebne simpatije, v današnjih dneh prepotrebna, in sicer v prvi vrsti zategadelj, ker se imajo dandanes pravi patrijotje na jedni strani boriti proti „Slov. Narodu“ na drugi strani pa proti „Slovencu“. Dokazoval je gosp. poslanec z živim prepričanjem, da mora ta stranka pridobiti si tudi svoj list, bodisi, da si nakupi „Novice“, bodisi, da si ustanovi svoj tednik, v kojem se bodo odbijali najprej vsi napadi na poslanca Šukljeja, v drugi vrsti pa vsi napadi na barona Heina, in če treba morda še celo napadi na barona Schwegelja.

Mi ne vemo, koliko je na tem poročilu resnice. Toliko pa že danes smemo reči, da mi kot konservativna stranka nimamo nobenega vzroka bati se nove srednje stranke, pač pa se bojimo nove stranke kot Slovenci, ako bi ji načeloval poslanec Šuklje. Ta mož ima namreč to nelepo in najstrožje obsodbe vredno lastnost, da doma razdvaja in hujska Slovence enega na drugega. V jednom deželnozbornem zasedanju pridruži se konservativcem ter jim popisuje, kako strašni so slovenski radikali, v drugem zasedanju jo pa že presedla in se druži z radikali ter jih v javni zbornici pozivlja, naj se vsa slovenska inteligencija združi proti — klerikalcem. Tako poslanec Šuklje kot političen značaj doma vrši svojo domoljubno dolžnost! Na Dunaju pa označuje v parlamentu tisto stranko v Slovincih, s katero se on druži doma, kot stranko, ki gleda priti izhodu! Nasledek vsega tega delovanja seveda je, da naš narod mnogo trpi na svojem ugledu doma in na vplivnem mestu na Dunaju. Stranke, v kateri bi se zlorabil naš narod za osebne koristi posameznikov, take stranke se je Slovincem bati po pravici. Elementov, vzgojenih po nesrečnem liberalizmu, za tako stranko žal ne manjka v naši deželi in ako bodo naši narodni naprednjaki še znanprej gojili svoj liberalni šport, ni se nam čuditi, ako se izcimi tudi v nas sčasoma stranka sebičnežev in političnih breznačajnežev, ki bo iskala svoj delokrog v plačnem suženstvu, kakor imamo zato prežalosten

vzglede na Hrvatskem. Lažiliberalizem ubija značajnost, ker uničuje v človeku in v družbi versko-nravne stebre, brez katerih ni samosvojega prepričanja in značajnega, res domoljubnega dela nja.

Vedno več slovenskih strank, vedno manj slovenskega naroda! To so sedanje naše dejanske razmere. Kdor more prevzeti za take razmere odgovornost, naj jo prevzame. Katoliško-misleči in delujoči Slovenci tega ne moremo, zato bomo prejko slej z vsemi silami delovali na to, naj se Slovenci složno organizujejo na podlagi načel katoliške vere, ker le na tem temelju je poleg večnega blagra mogoče tudi naroden in gospodarski napredek našega naroda!

(Iz e. kr. deželnega šolskega sveta). V zadnji seji dne 12. aprila se je sklenilo da se jednorazredna ljudska šola v Lienfeldu razširi v dvorazredno. Nova šola se bode ustanovila v Zalogu ob Savi, pol. okraj. Kamnik. Nadučiteljem je imenovan g. Jan. Pezdich do sedaj drugi učitelj na kranjski štirirazrednici. Na njegovo mesto pride g. Hen. Podkrajšek — do sedaj učitelj v Radovljici. G. Štefan Birk v Zalogu pri Cerkljah dobi učiteljsko službo v Št. Jakobu ob Savi. Stalno je nameščen gosp. Teod. Čampa kakor 2. učitelj v Zagorju.

(Kanonično vmeščen) je bil danes č. g. Matija Erzar na župnijo Selce.

(Imenovanja.) Deželni odbor kranjski je imenoval gg. Ant. Klinarja II. deželnim inženjerjem, Fr. Uršiča dež. koncipistom, V. Vizjaka računskim revidentom, Iv. Kozjeka in Fr. Trilerja rač. oficijalom, Zv. Zora II. računskim oficijalom, G. Nebenfürerja kancel. asistentom in Ferd. Pfeiferja kancel. adjunktom.

(Darovi.) Za pogorelce v Spodnjih Gôrjah so darovali gg.: Prof. Ant. Zupančič 5 gld.; Janez Brenc, župnik šentgregorski 2 gld.; kurat Iv. Zupan 3 gld 30 kr.; Alf. Ledenik, trgovec 2 gld.; I. Dovgan, trgovec, 1 gld. — Za pogorelce v stopiški fari: g. kurat Iv. Zupan 3 gld. 40 kr. — Za pogorelce v škocijanski fari: g. kurat Ivan Zupan 3 gl. 30 kr.; g. J. Činkole, gostilničar 2 gld. — Bog plačuj stotero blagim dobrotnikom! (Štiridesetletnica poroke Njih veličanstev). Včeraj so k predsedništvu deželne vlade prišle deputacije deželnega odbora, mestnega zbora ljubljanskega, kupčijske zbornice, kmetijske družbe, mestne hranilnice, veterancev in društva »belega križa«, da sporoče svoja vošila ob slovesni priliki.

(Šola „Lega Nazionale“) v Sv. Križu pri Trstu je bila, kakor se nam iz Trsta poroča, slovesno odprta v nedeljo dne 21. t. m. V tem kraju je sezidala ta šolska družba novo šolo ter nastavila učitelje in učiteljice — otrok za šolo pa nima — se-sebno slovenskih ne. Za ubogih 27 furlanskih otrok in sicer 10 dečkov in 17 deklic, potrosila je „Lega Nazionale“ 8 do 10.000 gld. brez 3000 gld., katere je svoječasno mestni magistrat daroval. Slavnosti so se udeležili vsi veljaki te družbe ter so govorili in spodbujali učitelje za delovanje in otročice za pridno obiskovanje. Upati je, da ta šola ne bode odgovarjala svojemu pravemu namenu — v kolikor se to dostaja poitalijančevanja slovenskih otrok. Zavedni Svetokrižani bodo gotovo odločno zavrnilo limance, ki jih je nastavila „Lega Nazionale“ za njihove otroke. Istotako že prebujeni Nabrežinci ne bodo pozabili svoje dolžnosti, kolikor se dostaja narodne časti in delovanja, da se odvrnejo neodločnejši in nezavednejši slovenski stariši od slučajnega namena vpisati svoje otroke v to šolo. Slovenci, pozor!

(Poslednji govor državnega posl. Nabergoja) v državnem zboru dal je povod raznim komentarjem po italijanskih časopisih v Trstu, ki mu očitajo netočnost ter dokazujejo, da mesto zdržuje obilno slovenskih šol v okolici, v mestu pa da ni prave podlage za ustanovitev slovenske šole, če prav je zadostno število otrok za takšno šolo, kajti da isti lahko iz mesta zahajajo v okolico v slovenske šole. Da so smešni bili in zanikerni ti časopisi ter da ostanejo še vedno, ni treba niti pisati, pride pa čas, da bodo tudi oni jedenkrat pričeli oči odpirati, ko se na dan pokaže Slovan!

(V Zagradcu je umrl) 23. aprila gosp. Anton Vrančič, tamošnji ljudski učitelj, star 36 let. Bolehal je že dlje časa, vendar je vedno pohajal v šolo. Še le po veliki noči ji je dal slovo. Ležal je v trdo samo kake 4 dni. Bil je previden s sv. zakramenti in ves v voljo Božjo udan je zaspal v

Gospodu. — Jetika mu je končala blago življenje. Bil je jako pohleven in miren značaj. — Bog mu daj nebeški raj!

(Umetnijska razstava.) V Gorici napravijo v septembru umetnijsko razstavo. Poleg novodobnih umetnostij bo tudi oddelek za starinske umetnije. Razstave udeležili se bodo lahko deletanti. V odboru je 25 članov. Načelnik je Franc grof Coronini, namestujeta ga pa Karol de Cantinelli in prof. Al. Mölkl.

(Predilnica v Ajdovščini.) Iz Ajdovščine 24. apr. Naša predilnica je v razvalinah. Velikansko poslopje je žalostna podrtija. Ognja popolnoma pogasiti ni bilo kaj lahko. V četrtek je tvornica pogorela, v petek in soboto je še čez dan 60 po noči 40 delavcev gasilo in v ponedeljek so morali še 10 možakov najeti, da so tleči les popolnoma pogasili. Sedaj preiskujejo, koliko je škode. Tri zastopnike poslala je zavarovalnica Asicurta generale iz Trsta, trije so od delničarjev izbrani, da se pogajajo. Počasi jim gre izpod rok. Tu je kako vreteno nepoškodovano ostalo, tam bi bila kaka železna plošča še dobra. Banka trdi, to je vam ostalo, ali delničarji zopet pravijo, kaj nam koristi, ko je pri novih strojih potreba vse novo. Morda se koncem tedna sporazumejo. — Vgiba se med ljudmi, razpravlja se po časnikih, se bode li se tukaj sezidala predilnica ali ne. Največ jih plaši pomanjkanje železnične zveze. Druge tvornice so večinoma ob železničnih progah, veliko točneje postrežejo kupcem. Tukaj je pa včasih promet zaprt radi silne burje, ali velicega snega na Pivki, da premog iz postojnske postaje ne more pravočasno na Vipavsko. Odločilne besede imajo vsekako delničarji, ki se prihodnji teden, ko bode z zavarovalnino dognana odškodnina, zberejo skup, in konečno določijo, kako in kaj. A menimo, da se tvornica na vsaki način tukaj znovega zida, ker družba ima tu posestvo in stavbe vredno nad 100.000 gl. ne kaže ji vse v puščo pustiti, kajti glavnic bi se preslabo obrestovala. Ajdovska predilnica bila je pri kupcih zelo na dobrem glasu. Saj ni mogla izdelovati blaga, kolikor se je zahtevalo od nje, še sedaj je bilo toliko naročenega, da bi morala pol leta samo to izdelovati. Koliko je predilnic — četudi imajo zraven železnično postajo — ki jim pa narejeno blago v skladovišču leži in šele čaka naročila. Zraven tega stoji ob Kublju velikansko poslopje Pali, poprej mlin in pivovarna vse prazno; kaj ko bi se kak podjetnik dobil, napravil predilnico ki bi ravno radi dobrega imena plodonosno vspevala? — Ta teden je tudi barvarnica ustavila delo, ker je zmanjkalo blaga. Žalostno je gledati sedaj pohajajoče delavce brez dela, a v kratkem se kako zanje poskrbi. Kmalu po požaru dospel je neki agent iz zgornje Štajerske. Rad bi dobil spretnih delavcev za novo predilnico v Lipskem (Leibnic). Odločilo se je ni, ker na prazne obljube nočejo ljudje na led. Čaka se na sporočilo, kaka bode plača. Tudi predilnica v Litiji bi rada sprejela nekaj žensk in za 35 delavcev piše tudi tvornica v Trziču. Vodstvo tukajšno blagohotno posreduje. Kakor se vidi, pridne in gibčne roke dobé vedno dela. — Pretečeno soboto so delavci dobili zadnjo mezdo. Dva tedna mora vsaki delavec pustiti zaslužek pri ravnateljstvu kadar ga sprejmo na delo in sedaj jim je prihranjeni znesek dobro došel. Četudi se pa v kratkem določi za novo zidanje, bode se vendar kakega pol leta nesreča občutila po vsej okolici. Trgovci in krčmarji, vozniki in kmetje dobivali so drobiž iz tovarne ali od delavcev.

(Cerkveno bandero.) Krasno cerkveno bandero omislil je za župnijsko cerkev na Trsteniku ondodni č. g. župnik J. Dolžan. Oskrbela je to bandero v popolno zadovoljnost č. g. župnika in župljanov gospa Hofbauerjeva v Ljubljani.

(Nov hrvatski odvetnik v Istri.) Dr. Dinko Trinajstić, brat dr. Matka, odvetnika v Buzetu, in netjak dr. Dinka Vitezića, odvetnika v Krku in bivšega državnega poslanca, je vpisan v odvetniško kamoro tržaško kot odvetnik s sedežem v Pazinu.

(O Poljaci) ima v zadnjih dveh zvezkih jako obširen in temeljit spis „Civilta Cattolica“, ki jo izdajejo rimski jezuitje. Vianskega leta je priobčil v nji o Brandi članek z naslovom „politika Leona XIII.“, v katerem trdi, da je samo avstrijsko-poljsko časninstvo pretiravalo razmere katolicanov na Poljskem. Imel je pred seboj pet velikih zvezkov obsegajoče akte pogajanj mej sv. Stolico in carom. Zdelo se mu je nemogoče, da bi se rušil dogovor z l. 1882

in zato je sklepal, da se razmere mnogo prečno opisujejo. V letošnjem članku se opisujejo popolnoma stvarno poljske razmere. Mej drugim se piše tam: „Na Ruskem je posvetno duhovništvo, ker so redovnike l. 1878 odpravili razven pavlincev v Čenstohovi in usmiljenk, pod izjemnimi policijskimi odredbami; slabo so plačani od vlade, ki je vse cerkveno imetje potrla. Sedem milijonov je katolicanov in zabranjeni so jim misijoni, bratovščine Jezusovega srca in živega rožnega venca in verske družbe“. O Galiciji je zanimivo, da opisujejo temne strani njene, opozarja, kako se širijo židje in kako se širi revščina mej ljudstvom.

(Delavski shod v Trstu.) S Trsta: Mejnarodni delavski shod vršil se je v nedeljo 22. t. m. v Trstu. Shoda se je udeležilo okoli 400 oseb, čez tri četrtine Slovencev. Pri shodu se je razpravljalo o volilni reformi in osemurnem delavnem času ter o praznovanju 1. majnika. Govorilo se je pri shodu italijanski in slovenski. Sprejela se je resolucija za splošno volilno pravico po receptu grofa Taaff-ja in za osemurni delavni čas in sklenili so praznovati 1. majnik. Ker je v Trstu do 40.000 delavcev, je nedeljski shod pokazal, da se večina njih ne zanimlje za sedanjo agitacijo med delavci.

(Ogenj v Novem Soču) (Novi Sač) v Galiciji, o katerem smo že poročali je naredil škode nad dva milijona. Samo vrednostnih papirjev je zgorelo nad 300.000 gl. Trgovcem so pogorela skladišča, gostilničarjem kletti. Tri osebe je tudi vničil požar; začetkom so govorili o 55, toda to je bilo pretirano. Dosedaj se je dvatisoč oseb, po največ židov že za stalno izselilo. Voznino imajo pogorelci po železnici še prosto.

(Davki v Avstriji.) V zadnjih 26 letih se je davčno breme malo ne podvojilo. Za nič manj nego za celih 200 milijonov gl. so se v tej dobi povišali dohodki države. Direktni davki so sedaj višji za 36 milijonov, indirektni za 51½ milijonov. Vsi ti dohodki so se porabili večinoma za vojno, za katero moramo plačevati 60 milijonov več kakor l. 1868, ali pa so jih pospravili židje, katerim mora država plačevati velikanske obresti od svojih dolgov. In vkljub temu je za dobe sedanjega državnega zbora malo upanja, da bi se zvršila reforma davkov, s katero bi se zlasti direktni davki bolj pravično razdelili. Zlasti za vpejlavo osebnega dohodninskega davka ima naš sedanjí državni zbor le malo ali prav nič veselja. — Boji se židov, kateri bi bili z njim najbolj zadeti.

(Nagla smrt.) Blizu Velikovca je umrl dné 17. t. m. nek hlapec nenadoma na polju, kamor se je bil podal z drugimi posli čisto zdrav.

(Nesrečno žganje.) Pri Sinčevsi je umrl dné 16. t. m. nek dninar vsled nezmernega žganjepitja. V gostilni mu je ponudil nekdo pol litra žganja, češ, da ga mu plača, ako ga v dveh minutah izpije in potem še po koncu stoji. Dninar je žganje izpil, a se kmalu zgrudil na tla in v kratkem vkljub zdravnikovi pomoči umrl.

Društva.

(Slovenskemu plan. društvu) je darovala slavna celjska posojilnica 30 gl. želeč, da se vsprejme za ustanovnico, slavna ribniška pa 10 gl. Obema bodi s tega mesta izjavljena najprisrčnejša zahvala za domoljubno požrtvovalnost, ki obudi veliko njihovih posestrim! Ob tej priliki prosi odbor preuljudno vse častite prvotne člane, da bi tudi letos prijazno podpirali prepotrebno društvo ter mu naklonili obilo novih udov. Odbor.

(Katoliška delavska družba v Idriji.) Vabilo k veselici, katero priredi katoliška delavska družba v Idriji v nedeljo dne 29. aprila v pivarni „pri črnem orlu“. Vspored: 1. D. Fajgelj: „Himna katoliške delavske družbe v Idriji“, poje moški zbor. 2. Fr. Malavašič: „Sanje cesarja Rudolfa I.“, deklamacija. 3. Ant. Hribar: „Skopuh“, deklamacija. 4. Bl. Potočnik: „Zvonikarjeva pesem“, poje moški zbor. 5. Mih. Opeka: „Večerno zvonjenje“, deklamacija. 6. * * * „Vsak po svoje“, igrokaz v treh prizorih. 7. Anton Hribar: „Čudezna jezera“, deklamacija. 8. G. Ipavec: „Zvezda“, poje moški zbor. 9. Ant. Hribar: „Jezik“, deklamacija. 10. Anton Hribar: „Mina“, deklamacija. 11. * * * „Pegam in Lambergar“, deklamacija. Med posameznimi točkami svira oddelek c. kr. rudniške godbe. Vstopnina: za posamezne družbenike 10 kr., z družino 20 kr., za neude 20 kr., z družino 40 kr. — Preplačila se hvaležno sprejmejo. — Blagajna se odpre ob 6. uri zvečer, začetek točno ob 7. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabi

Načelninstvo.

(Pevsko društvo v Šturiji.) Z Vipavskega 23. febr.: Včeraj je imelo »pevsko društvo

v Šturiji« svojo pevsko veselico. Vrhunec njenega petletnega obstanka je bila opereta »Tičnik«. Zanimanje za spevoigro bilo je splošno, tudi iz okolice se je večkrat popraševalo, ali in kedar se napravi žalostni pejav, da je predilnica pogorela, prisilil je društvo za eno nedeljo odložiti, a včeraj bilo je tako neprijetno vreme, da ni bilo pričakovati kaj obilno udeležnikov, kdo bo šel na pot, ko drobni in gosti dež pada in težko oblačno nebo tudi ne obeta prijaznega lica. A vse edno bile so prostorne dvorane društva »Eдинost« v Ajdovščini krog osme ure napolnjene. Da ni bilo malo obiskovalcev priča vstopnina, ki je dosegla svoto 74 gl. 70 kr., kakor do sedaj še nikoli ne.

Pevsko društvo je bilo presenečeno nad takim materijalnim vspehom in obiskovalci so bili z vsemi točkami prav zadovoljni. Samo dvo- in trospevi vršili so se gladko in točno, tudi zbori zanimali so poslušalce, ker je bilo prejšnji četrtek pri glavni skušnji navzočih več gospodov in so se prepričali, da se bode predstava dobro sponesla, preskrbeli so godč. igralkama krasne šopke.

Veliko gostov iz Vipavskega trga dospel je vkljub slabemu vremenu, delničarji tukajšnje predilnice, ki precejšajo škodo s zastopniki Asicurta generale so bili radovedni, kako si upajo pripraviti delavci z opereto pred občinstvo. Njih laskana pohvala je najboljšo zadostilo pevskemu društvu, da njegov trud ni bil zastonj. Gospodje na Dunaju ali v Trstu so pač razvajeni gledé petja in gledaliških predstav, a vendar so enoglasno spoznali, da niso kaj takega pričakovali na deželi, posebno še od priprostih delavcev ne. Predsednik pevskega društva bil je na občno željo primoran naznaniti, da se ves program še ponovi prihodnjo nedeljo 29. aprila in sicer na korist družbi sv. Cirila in Metoda. Posebna vabila se radi pomanjkanja časa ne bodo razpošiljala, tem potom se vabijo prijatelji petja to nedeljo ob ¼, 8 uri v predstoro društva »Eдинost« v Ajdovščini.

Telegrami.

Dunaj, 24. aprila. Povodom štiridesetletnice poroke cesarja in cesarice so bile na Dunaju in v večjih mestih obeh državnih polovic slovesne službe božje.

Dunaj, 25. aprila. Popoldne se je slovesno postavil temelj šolskega društva hiši za uradniške hčere. Navzoči so bili cesar in nadvojvoda Karol Ludovik s soprogo. Po dovršeni ceremoniji so cesar, nadvojvoda in njegova soproga ogledali zavod.

Dunaj, 25. aprila. Odbor mizarskih mojstrov je odklonil vse zahteve strajkujočih mizarskih pomočnikov. Sklenil je, ko bi posamične mojstre po končanem pomočniškem strajku pomočniki blokiralí (to je, sklenili, da k njim ne sme noben v delo), da vpriporijo mojsterski strajk.

Dunaj, 25. aprila. „Fremdenblatt“ pravi, da so neutemeljena poročila časopisov, po katerih je že določeno, kedar se snidete delegaciji.

Lvov, 28. aprila. V okraju Husiatyn sta dve osebe zboleli za kolero, dve pa umrli.

Budimpešta, 24. aprila. Ministerski predsednik je odgovoril na interpelacijo poslanca Horvatha o izgredih v Vasarhelyju. Rekel je, da vlada skrbno zasleduje socialistično gibanje in je imenovala posebnega komisarja, ki gibanje zasleduje. Neposredni povod je bilo tajna osnova nekega nepotrjenega socialističnega društva. To so pa le znamenja zla, ki je globokeje. Delovanje vlade je gospodarsko in administrativno in gre na to, da se razmerno razdele moči in sklene koalicijski zakon, ki se bode izvel v večji meri, kakor kje drugod. Poljedelski minister je sestavil statistiko delavcev, in jih je hotel zagotoviti za grajenje železnic in urejenje rek, ali skoro noben se ni oglašil iz mest, kjer je gibanje.

Budimpešta, 24. aprila. Policija je zaprla družbo ponarejalcev bankovcev.

Neapolj, 24. aprila. Cesaričinja-vdova Štefanija je prišla semkaj.

Moskva, 24. aprila. Skoro popolnoma je pogorela Burilina predilnica v Ivanovem Vosnešenskem. Škode je blizu dva milijona rubljev. Deset ljudij se je pri požaru ponesrečilo.

Mako, 24. aprila. Po oblastvenih porizvedbah se je razširilo socialistično gibanje mej poljskimi delavci.

Umrlí so:

22. aprila. Franc Kovač, dimnikar, 38 let, Krakovski nasip 4, ubitje lobanje.

23. aprila. Hugon Mally, realec, 12 let, Kongresni trg 3, nephritis.

V bolnišnici:

22. aprila. Luka Kopitar, gostač, 56 let, jetika. — Jožef Ločnikar, delavec, 30 let, kron. prsna vodenica.

23. aprila. Avgust Šegatin, črevljarski vajenec, 19 let, jetika.

V vojaški bolnišnici:

22. aprila. Karol Grozs, c. kr. nadporočnik v pok., 66 let, ostarelost.

Tujci.

23. aprila.

Pri **Maliču**: Hoffmann, Recht, Klug, Harrich, Jellinek, Sittich, Tschunko z Dunaja. — Dorner in Mandl iz Budimpešte. — Winterhalter, Hinlizka iz Maribora. — Rhombert iz Celovca. — Mariani iz Pariza. — Wogrinc iz Brežic. — Barthe, Stalzer iz Kočevja. — Grünwald iz Monakovega. — Angela Paulovich iz Temešvara.

Pri **Stonu**: Puntigam, Csernyei, Weinfeld, Bousaing, Tschepper, Speiser z Dunaja. — Reissbarth iz Norimberka. — Hersch iz Liberce. — Löwinger iz Trsta. — Czech iz Ljubljane. — Grubitsch iz Gradca. — Burdych s soprogo iz Metlike. — L. Stein iz Bleda. — Steger z rodbino iz Celja.

Pri **bavarskem dvoru**: Bartlme in Jaklič, trgovski pomočnik, z Dunaja.

Pri **avstrijskem caru**: Pečnik iz Novega Mesta. — Cerar iz Kostanjevice.

Tržne cene v Ljubljani

dné 25. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	50	Speh povojen, kgr.	—	60
Rež	5	50	Surovo maslo, "	—	78
Ječmen, "	6	—	Jajce, jedno	—	2
Oves, "	6	65	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, "	5	—	Telečje "	—	58
Koruza, "	5	65	Svinjsko "	—	66
Krompir, "	1	60	Koštranovo "	—	40
Leča, hktl.	12	—	Piščanec "	—	55
Grah, "	12	—	Golob "	—	20
Fižol, "	8	—	Seno, 100 kgr.	2	86
Maslo, kgr.	—	96	Slama, 100	2	32
Mast, "	—	68	Drva trda, 4 kub. m.	6	—
Speh svež, "	—	58	" mehka, 4 "	4	60

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	uzakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. sjut.	732.2	12.2	sl. jzpad	jasno	
24. u. pop.	733.1	18.0	sl. vzh.	"	0.00
9. u. zveč.	734.5	11.8	brezv.	"	
Srednja temperatura 14.0°, za 4.1' nad normalom					

Spominjajte se
'katoliškega sklada'
ob raznih prilikah!

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev
in
pristrojev
za vozarenje
ima
IVAN JAK
v Ljubljani, Dunajska cesta 13.
Centri zastoj in franko.

Razglas.

V Spodnji Šiški bode v nedeljo, dné 29. t. m., ob 4. uri popoldne na lici mesta

dražba preložitve cerkvenega zida, preložitve koritnice (mulde), naprave nove mulde in škarpe od ceste proti gostilni „Pri smreki“.

Vse delo cenjeno je na 670 glđ. in so vabljeni k dražbi gg. podjetniki.

Cestni odbor okolice ljubljanske,
dué 24. aprila 1894.

248 1-1

Jakob Mathian, načelnik.

VI. zvezek:
POVESTI
ANDREJ KALAN
je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.
Dobé se še II., III., IV. in V. zvezek.

Novo!
bogato založeno skladišče
blaga za ženske obleke
levantine, zephira, pliša, batista, àjour-blaga, batista za bluže itd.,
blaga za obleke za gospode in dečke
po najnižjih cenah ima
J. Grobelnik
na Mestnem trgu št. 20
v Ljubljani. 240 3-2
Vzorci na željo franko in zastoj.
Vnanja naročila vrše se z obratno pošto.

Povsem nova zaloga!
Najnovejše
v svilnatem blagu
za cele obleke in bluže.
Vzorci so franko na razpolago.
Solnčniki
istotako
najnovejše blago za lišp,
čipke, pajčolan in trakovi,
cvetice in peresa.
Velika izber sraje za turiste, nogovic za gospé in otroke, obujkov za gospode, rokavic, kravat in najtrpežnejših sraje za gospode, ovratnikov in manšet
priporočá 241 5-2
Alojzij Persché, Stolni trg poleg rotovža v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 25. aprila.		Dné 24. aprila.		4% srečke dunajske parobrodne družbe	
Papirna renta 5%, 16% davka	98 glđ. 50 kr.	Ogerska zlata renta 4%	118 glđ. 25 kr.	Avstr. rudečega križa srečke, 10 glđ.	18 50
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 30	Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 05	Rudolfove srečke, 10 glđ.	22 75
Zlata renta 4%, davka prosta	120 10	4% državne srečke l. 1854., 250 glđ.	147 50	Salmove srečke, 40 glđ.	74 —
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 85	5% državne srečke l. 1860., 100 glđ.	158 —	Waldsteinove srečke, 20 glđ.	49 —
Akcije avstro-ogerske banke, 600 glđ.	1006 —	Državne srečke l. 1864., 100 glđ.	197 25	Ljubljanske srečke	23 25
Kreditne akcije, 160 glđ.	352 70	Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 50	Akcije angio-avstrijske banke, 200 glđ.	150 75
London, 10 funtov strl.	124 90	4% kranjsko deželno posojilo	97 60	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2992 50
Napoleonodor (20 fr.)	9 92 1/2	Kreditne srečke, 100 glđ.	199 25	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	105 50
Cesarski cekini	5 89	St. Genois srečke, 40 glđ.	71 50	Papirnih rubeljev 100	133 75
Nemških mark 100	61 17 1/2				

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izkrebanju najmanjša dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.